

Barns delaktighet i det fysiska rummet

ENKÄTSAMMANSTÄLLNING Hur ser DU på förskolan utemiljö?

Enkäten delades ut till deltagarna, 51 personer, på uppstartsmötet den 12 februari 2008 för projektet **Barns delaktighet i det fysiska rummet** och 50 personer besvarade enkäten.

Enkäten innehöll öppna frågor och de flesta svaranden har tyckt till om flera saker på varje fråga. Jag har tittat på tendenser och till varje fråga så har det utkristalliserat sig ett antal teman – de redovisas under varje fråga.

Åldersspridning bland de svarande:

26-35 år: 20%, 36-45 år: 34%, 46-55 år: 26%,
56-65 år: 16%, Okänd: 4%

Arbetsplatser:

Förskolan Klumpen, Västangårds och Linnéan, annat

Yrkesrepresentation bland de svarande:

52% förskollärare, 26% barnskötare, 12% rektor/skolchef
och 10% övriga.

Hur upplever du förskolans utemiljö?

Det övervägande temat bland svaren, 62%, var att man anser att förskolan har stora ytor i sin utemiljö. Åsikten om de stora ytorna delas däremot mellan en grupp som anser att det är förhållandevis stor och bra variation i miljön samtidigt som den andra gruppen som säger att miljön har stora ytor men att den är tråkig. Här handlar det mycket om personliga åsikter då jag sett att personer som har samma arbetsplats finns i båda grupperna.

Man framhåller också närvaron eller frånvaron av natur – med natur menas främst träd och buskar. Man ser det som positivt med mycket natur.

Varför ser den ut som den gör?

Det finns två teman som framträder tydligt och det är dels att miljön ser ut som den gör för att arkitekten/ägaren bestämde det så, dels att personalen är ansvarig för att de har jobbat med miljön. Jag tolkar dem som framhåller personalens/sitt eget arbete i miljön att de är stolta över sitt engagemang och vill visa på att de inte nöjt sig med ägaren/arkitektens val.

16% av de svarande säger att föräldrarna har hjälpt till med utformningen. Var sjätte påpekar samtidigt att miljön ser ut som den gör på grund av att det är något som inte får kosta och i den åsikten finns en negativ åsikt om sin utemiljö.

Vilka konsekvenser får detta?

Hela 54% av svaren pekar på att miljön är ostimulerande och många gånger tråkig och konsekvenserna av detta är att den lämnar mycket litet utrymme för kreativitet, fantasi och lust, både för barn och pedagoger. Några tar också upp problematiken med att miljöns brist på stimulans gör att den blir konfliktskapande. Samtidigt säger några att barn är kreativa, barnen använder det som finns och utmanas av det. Här tolkar jag en uppgivenhet i svaret; det spelar ingen roll hur det ser ut, barnen gör nåt av det i alla fall... Ett anmärkningsvärt svar ger en pedagog, denne säger att på grund av att miljön är tråkig så är de mest inomhus.

Din vision för förskolans utemiljö?

Hälften av alla svar talar om nödvändigheten av en varierad miljö, att det måste finnas utmaningar utomhus. En tredjedel av svaren talar om "spännande hörnor" och en tredjedel nämner behovet av fler växter – lummigare gårdar – vilket i förlängningen gör att miljön får större variation och i sin tur spännande hörnor.

Var femte svar talar om nödvändigheten att ha en miljö som ständigt kan utvecklas, är utvecklingsbar, och många talar också om att barnen måste få vara delaktiga i skapandet av utemiljön. Svaren har också innehållit konkreta exempel – det måste finnas solskydd, tillgång till vatten, platser för enskilda möten etc. En person lägger också vikt vid att utemiljön måste fungera i alla väder.

Hur tror du att politikerna resonerar kring förskolornas utemiljö?

Det dominerade temat här pekar på att man tror att politikerna mest är intresserade av säkerhet och att det är den aspekten som styr hur politiker resonerar. Vidare tror man att förskolornas utemiljöer inte är ett prioriterat område av politikerna och att ekonomin styr.

12% menar att politikerna är ointresserade av förskolors utemiljö och 12% menar att politikerna är okunniga om utemiljön och att de har de traditionella lekplatserna i bostadsområdena som norm för förskolorna. Endast tre svaranden säger att de tror att politikerna är positiva till utemiljö och arbete kring detta.

Min sammanfattning:

I arbetet med sammanställningen av den här enkäten så ser jag tendenser som visar att man anser att förskolor i allmänhet har relativt stora ytor i sin utomhusmiljö. Vidare säger man att miljön är ostimulerande, inte stimulerar fantasi och lust, och inte utmanar barnen (eller pedagogerna). Man tycker att utvecklingen måste gå mot att man gör rum i rum men, att växtligheten ökas och att det är viktigt att det finns skuggiga platser. Det finns en osäkerhet i hur politikerna ser på miljön och vad det egentligen är som ligger bakom utformningen av utemiljöernas utformning - man önskar större delaktighet från de verkliga brukarna av miljön – barnen och pedagogerna.

Madelene Edlund,
Projektledare Umeå

Barns delaktighet i det fysiska rummet
www.umea.se/fysiskarummet

